

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 582/2012-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Š. T., B., a Ing. V. S., B., zastúpených advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob/323/2011-526 z 27. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. T. a Ing. V. S. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. novembra 2012 doručená sťažnosť Š. T. a Ing. V. S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob/323/2011-526 z 27. júna 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia 10. apríla 2002 podali bývalému Obvodnému súdu Bratislava II žalobu, ktorou sa spolu s ďalšími dvoma navrhovateľmi domáhali proti žalovanému (fyzickej osobe – podnikateľovi) zaplatenia sumy 1 600 000 Kčs s prisl. z titulu neoprávneného majetkového prospechu. Právnym základom žaloby bol § 123 Hospodárskeho zákonníka, pričom sťažovatelia tvrdili, že *„žalovaný získal majetkový prospech, ktorý mu nepatrí a ktorý musí bez meškania vydať“*.

Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 12 Cb 121/92-452 z 8. apríla 2011 (ďalej aj „prvostupňový rozsudok“) návrh sťažovateľov v celom rozsahu zamietol a zaviazal ich na náhradu trov konania. Keďže okresný súd zamietol žalobu na základe Obchodného zákonníka, malo tým dôjsť podľa sťažovateľov k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Sťažovatelia navyše taktiež tvrdia, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav. Vzhľadom na uvedené žalobcovia 16. júna 2011 podali proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Proti postupu krajského súdu namietajú sťažovatelia to, že *„nezopakoval ani nedoplnil dokazovanie navrhované v odvolaní, čím porušil ustanovenie § 214 ods. 1 písm. a) O. s. p.“*.

Sťažovatelia zastávajú názor, že oba súde nepostupovali v konaní tak, *„aby v zmysle § 1 Občianskeho súdneho poriadku bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov žalobcov a aby zabezpečili podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd naše základné ľudské právo na spravodlivé súdne konanie, ale postupovali tak, aby vyhovelí žalovanému bez ohľadu na to, že sa vytvorila judikáty, ktoré zlegalizujú, že*

- o veci možno rozhodnúť na základe nesprávnych ustanovení právneho predpisu

- *vec možno rozhodnúť aj na základe skutkového stavu zisteného z nevykonaných dôkazov.*“.

Uvedené skutočnosti svedčia podľa sťažovateľov o porušení ich v petite sťažnosti označených práv, pričom zároveň prípustnosť sťažnosti odôvodňujú tým, že o ochrane ich práv v danej veci nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sú presvedčení, že postupom krajského súdu, ktorý *„napriek procesným návrhom v odvolaní odmietol doplniť a zopakovať dokazovanie*“, im bola odňatá možnosť konať pred súdom a argumentovať k meritu veci. V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia v nadväznosti na to podrobne konkretizujú, ktoré nedostatky v postupe krajského súdu, resp. odmietnutie akceptovania, ktorých návrhov na doplnenie dokazovania ich viedlo k záveru, že im v danej veci bola odňatá možnosť konať pred súdom. Rovnako obsérne sťažovatelia ozrejmujú, prečo krajský súd z ich pohľadu *„nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu*“, v dôsledku čoho malo byť konanie postihnuté vadou podľa § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorá mala mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Za jednu z kľúčových námietok proti napadnutému rozhodnutiu považujú sťažovatelia skutočnosť, že o ich návrhu na *„prípustenie dovolania sa krajský súd vôbec nezmiemil a nerozhodol o ňom, teda nerozhodol, či dovolanie pripúšťa alebo nepripúšťa. Navyše podľa § 157 ods. 2 posledná veta v odôvodnení rozsudku ani neodôvodnil, prečo o prípustnosti dovolania ani nerozhodoval, preto toto odôvodnenie aj v tejto časti je ústavne nekonformné.*“.

Napriek neprípusteniu dovolania však sťažovatelia tento mimoriadny opravný prostriedok, ako uvádzajú *„ z opatrnosti*“, 8. októbra 2012 podali a jeho fotokópiu pripojili aj k svojej sťažnosti. K tomu ešte dodávajú, že predpokladajú, *„že naše dovolanie bude odmietnuté ako neprípustné, preto z obáv o uplynutie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podávame zároveň aj túto sťažnosť...*“.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1) Základné ľudské právo na súdnu ochranu Ing. V. S. a Š. T. zaručené v článku 46 ods. 1 a v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základné ľudské právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo rozsudkom č. k. 3 Cob/323/2011-526 Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. 06. 2012 porušené.

2) Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok č. k. 3 Cob/323/2011-526 Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. 06. 2012 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3) Ing. V. S. a Š. T. sa priznáva spoločne a nerozdielne finančné zadostučinenie sumou 5 000 EUR, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť Ing. V. S. a Š. T. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Ing. V. S. a Š. T. priznáva Ústavný súd Slovenskej republiky trovy konania (právneho zastúpenia) sumou 1.026,17 EUR, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. E. Š...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo podľa ich názoru dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia 8. októbra 2012 dovolanie odvolávajúc sa na § 236 a nasl. OSP a tvrdiac, že „v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f) O. s. p. [§ 241 ods. 2 písm. a) O. s. p.], konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.] a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.]“.

Podľa zistení ústavného súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti o dovolaní sťažovateľov nerozhodol.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sa sťažovatelia môžu domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím im dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (m. m. napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc

zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (m. m. I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý im umožňuje odstrániť ten stav, ktorým podľa nich malo dôjsť k porušeniu ich základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu ustálenú judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých sú oprávnení podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. Iná interpretácia by v danej veci mala za následok nežiaducu situáciu, keď by to isté rozhodnutie súčasne preskúmavali tak všeobecný súd, ako aj ústavný súd. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý možno využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii; sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných prostriedkov nápravy došlo podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 21/02).

V okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľa podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľmi využitý, ako predčasné (IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 109/2012).

Ústavný súd sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) odklonil od svojej predchádzajúcej judikatúry a v súčasnosti vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 142/2010), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd v záujme právnej istoty sťažovateľov zároveň poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), v ktorých vyslovil, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovatelia v prípade podania dovolania podali zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok ESLP z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolili v okolnostiach daného prípadu sťažovatelia, t. j. na paralelné podávanie sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako

neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v tejto veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012